

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. วิธีการดำเนินการ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 จาก 20 โรงเรียน ประกอบด้วยฝ่ายบริหาร จำนวน 35 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 220 คน รวมทั้งสิ้น 255 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนประชากรที่ศึกษา

โรงเรียน	อำเภอ	ฝ่ายบริหาร	ครูที่ปรึกษา	รวม
1.มัธยมคงยาง	นาคน	2	5	7
2.นาข่าวิทยาคม	วาปีปทุม	3	20	23
3.จัวบววิทยาคม	วาปีปทุม	2	6	8
4.ขามป้อมพิทยาคม	วาปีปทุม	2	12	14
5.หัวเรือพิทยาคม	วาปีปทุม	2	7	9
6.เสื่อไถ่กพิทยาศรค์	วาปีปทุม	2	25	27
7.เวียงสะอาดวิทยาคม	พยัคฆภูมิพิสัย	2	6	8
8.เมืองเตาพิทยาคม	พยัคฆภูมิพิสัย	2	15	17
9.หนองโกวิชาประสิทธิ์ พิทยาคม	บรบือ	1	2	3
10.โคกก่อพิทยาคม	เมือง	-	9	9
11.เล็งวิทยานุกูล	เมือง	1	9	10
12.ท่าขอนยางพิทยาคม	เมือง	3	33	36
13.มะค่าพิทยาคม	กันทรวิชัย	2	19	19
4.นาสีนวลพิทยาคม	กันทรวิชัย	1	12	13
15.หนองบัวปียมิตร	เขียงยืน	2	5	7
16.ดอนเงินพิทยาคม	เขียงยืน	1	4	5
17.หนองเหล็กศึกษา	โกสุมพิสัย	2	8	10
18.เลิงแฝกประชานำรุง	บรบือ	2	6	8
19.หนองโพธิ์พิทยาคม	นาเชือก	1	10	11
20.ศรีสุขพิทยาคม	กันทรวิชัย	2	7	9
รวมโรงเรียนสังกัด อบจ.มค.	20 โรงเรียน	35	220	255

2. วิธีการดำเนินการ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

1. ศึกษาเอกสาร โดยศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2551 และ รายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน ทั้ง 20 โรงเรียน

2. ขอความร่วมมือข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม ทั้ง 20 โรงเรียน ตอบแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

ระยะที่ 2 นำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาจัดระบบ

1. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและแบบสอบถามการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนของข้าราชการครูทั้ง ฝ่ายบริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษา มาสรุปเป็น รูปแบบการดำเนินการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน

2. นำรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดใน โรงเรียน เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินตรวจสอบความเหมาะสม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย (1) นายมังกร ปทุมพร คม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสื่อโก้กพิทยาสรรค์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัด มหาสารคาม (2) นายรัตนะ บุตรสุรินทร์ วุฒิ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเจ้าหน้าที่ กลุ่มนิเทศติดตาม วิทยฐานะเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (3) นายสมจิต เมืองนาม วุฒิ กศ.ม. สาขาวิชาการวัดผล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พัฒนา และแก้ไขรูปแบบการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน ตามที่ ผู้เชี่ยวชาญประเมินและให้ความคิดเห็น

3. จัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยนำเสนอต่อที่ประชุม ประจำเดือนของข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 20 โรง นำรูปแบบการดำเนินการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนเสนอต่อที่ ประชุม ระดมความคิดอภิปรายกลุ่ม เพื่อหาข้อสรุปแล้วนำมากำหนดเป็น รูปแบบการ

ดำเนินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ต่อไป

ตารางที่ 11 ปฏิทินการวิจัย

กิจกรรม	ระยะเวลาการปฏิบัติ
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	
- ศึกษาเอกสารรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2551	กันยายน 2551
- ขอความร่วมมือข้าราชการครูทั้งฝ่ายผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่ปรึกษาตอบแบบสอบถามที่เป็นประชากร ในการศึกษา	กันยายน 2551
ระยะที่ 2 การสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	
- สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและ แบบสอบถาม มาสรุปเป็น รูปแบบการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน	ตุลาคม 2551
- จัดประชุมสนทนากลุ่ม นำรูปแบบการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ในโรงเรียน เสนอเพื่อระดมความคิด เพื่อหาข้อสรุป	พฤศจิกายน 2551

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด ดังนี้

1. แบบบันทึก โดยศึกษาจากแผนปฏิบัติการและรายงานผลการดำเนินงาน
ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหายาเสพติดของ โรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551

2. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert)

แบบสอบถามฉบับนี้เพื่อสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติดในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน 65 ข้อ ดังนี้

- 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 15 ข้อ
- 1.2 การคัดกรองนักเรียน จำนวน 11 ข้อ
- 1.3 การส่งเสริมนักเรียน จำนวน 13 ข้อ
- 1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จำนวน 14 ข้อ
- 1.5 การส่งต่อนักเรียน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลการช่วยเหลือนักเรียน มีลักษณะเป็นชนิดปลายเปิด (Open End) จำนวน 5 ข้อ

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (2545 ก : 9-25) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2546 : 5-18)
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารของ พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ (2540 : 41-45) ; วีรวรรณ ชินะตระกูล (2542 : 57-61) และบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 51-53)
3. ศึกษาเครื่องมือจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากงานวิจัยของ นิตราภรณ์ เดตุเดชา (2542 : 127-133) ; สมเดช สอนถม (2542 : 95-106) ; ขจิต สุวรรณสังข์ (2544 : 143-158) ; กรมสุภาพจิต (2546 : 105-111) ; รังสฤษฎ์ พลอามาตย์ (2546 : 157-172) ; เสมอ ฮาริวร (2546 : 152-156) และเทิดเกียรติยศ คำโสภา (2547 : 181-193)

4. สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบกำหนด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในการป้องกันปัญหาเสพติด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
การป้องกันปัญหาเสพติดใน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

5. นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการการควบคุม
วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ครบคลุมและเหมาะสม ตลอดจนให้คำแนะนำใน
การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

6. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว
นำเสนอแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อแก้ไขปัญหาและตรวจสอบ
ความเหมาะสมของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

6.1 นายมังกร ปทุมพร ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเสื่อไถ่กักพิทยาสรรค์ อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัยของแบบสอบถาม

6.2 นายรัตนะ บุตรสุรินทร์ วุฒิ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เจ้าหน้าที่กลุ่มนิเทศติดตาม วิทยฐานะเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และ
ความเหมาะสมของข้อความที่ใช้ของแบบสอบถาม

6.3 นายสมจิต เมืองนาม วุฒิ กศ.ม. สาขาวิชาการวัดผล ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้าน
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดผลและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม
ของแบบสอบถาม

7. ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณา
ความสอดคล้องของแบบสอบถาม โครงสร้างและเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน

8. นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้ง
หนึ่งและนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

9. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูโรงเรียน โนนราษฎร์วิทยา อำเภอเบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 15 คน

10. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหา

10.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรายด้าน (Item-total Correlation) โดยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.36-1.00 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดัง ตารางที่ในภาคผนวก ง

10.2 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่คัดเลือกค่าอำนาจจำแนก แล้ว ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม 0.92

11. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยการดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือไปยัง สถานศึกษาในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. หลังจากแจกแบบสอบถามแล้ว 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะไปติดต่อขอรับ แบบสอบถามคืน ที่โรงเรียนด้วยตนเอง พร้อมทั้งขอสำเนาแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติด ปีงบประมาณ 2551
3. ศึกษาแผนปฏิบัติการ และรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติด ปีการศึกษา 2551

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร โดยศึกษาจากแผนปฏิบัติการและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติดของ โรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2551
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามเฉพาะในตอนต้นที่ 1 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติด โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

ระดับปัญหา	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

4. แปลความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการดำเนินการ
4.51 – 5.00	แปลความว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	แปลความว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	แปลความว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	แปลความว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	แปลความว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

5. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6. ข้อมูลจากแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนของข้าราชการครู ตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ เรียงตามลำดับความถี่ แล้วเรียบเรียงนำเสนอเป็นความเรียง

7. นำผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียน

8. นำเสนอรูปแบบการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนต่อที่ประชุมประจำเดือนของข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 20 โรงเรียน

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (วีรวรรณ ชินะตระกูล, 2542 : 108)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ f แทน ความถี่ของข้อมูลแต่ละประเภท
N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 133)

$$\text{สูตร } \mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N แทน จำนวนประชากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 106-108)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{\sum (x - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x แทน คะแนนแต่ละตัว
N แทน จำนวนประชากร
 μ แทน ค่าเฉลี่ย

1.5 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item – objective congruence: IOC)
จากสูตรของ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2542 : 47)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{R}{N} \times 100$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
R แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม